

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. června 2007*

Ve věci C-259/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Rechtbank te Rotterdam (Nizozemsko) ze dne 8. června 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 20. června 2005, v trestním řízení proti

Omni Metal Service,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues, K. Schieman (zpravodaj), M. Ilešič a E. Levits, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: J. Swedenborg, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. září 2006,

* Jednací jazyk: nizozemština.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Omni Metal Service R. Sinkem a B. Veldhovenem, advocation,

- za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a M. de Mol, jakož i P. van Ginnekenem, jako zmocněnci,

- za portugalskou vládu L. Fernandesem a M. Ribes, jako zmocněnci,

- za Komisi Evropských společenství M. Konstantinidisem, jako zmocněncem, ve spolupráci s P. Kugelem, T. Ormondem a P. Kuyperssem, advocation,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. února 2007,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole (Úř. věst. L 30, s. 1; Zvl. vyd. 15/02, s. 176), ve znění nařízení Komise (ES) č. 2557/2001 ze dne 28. prosince 2001 (Úř. věst. L 349, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 378, dále jen „nařízení č. 259/93“).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci trestního řízení zahájeného proti Omni Metal Service z důvodu vývozu odpadů z elektrických kabelů ze Španělska přes Nizozemsko do Číny, aniž by tato společnost tuto přepravu předem oznámila nizozemským orgánům.

Právní rámec

- 3 Článek 1 nařízení č. 259/93 stanoví:

„1. Toto nařízení platí pro přepravu odpadů v rámci Společenství, dovozu a vývozu mimo Evropské společenství.

[...]

3. a) Z ustanovení tohoto nařízení je též vyloučena přeprava odpadů určených pouze k využití a uvedených v příloze II, s výjimkou stanovenou v písmenech b), c), d), a e), v článku 11 a čl. 17 odst. 1, 2, a 3[...].“

4 Podle přílohy II nařízení č. 259/93, nazvané „Zelený seznam odpadů“:

„Bez ohledu na to, zda odpad je nebo není zařazen na tento seznam, nemůže být přepravován jako zelený odpad, je-li znečištěn jinými látkami v míře, která a) zvyšuje nebezpečí spojené s odpadem natolik, že je vhodné jej zařadit na žlutý nebo červený seznam, nebo b) zabraňuje využití odpadu způsobem šetrným k životnímu prostředí.“

GA. Odpad z kovů a kovových slitin v kovové, nedispergovatelné formě

[...]

Následující odpad a šrot z ušlechtilých kovů a jejich slitin:

GA 120 7404 00 Odpad a šrot z mědi

[...]

GC. Ostatní odpad s obsahem kovu

GC 010 Elektronické [Elektrické] celky pouze z kovů nebo slitin

I - 4970

GC 020 Elektronický kovový šrot (např. tištěné spoje, elektronické součástky, dráty, atd.) a demontované elektronické součástky vhodné k získání drahých a jiných kovů

[...]

GH. Odpad z tuhých plastů

Včetně, ale neomezující se na:

GH 010 3915 Odpad, odřezky a úlomky z plastů:

[...]

GH 013 ex 3915 30 – polymerů vinylchloridu

[...]“

5 Podle článku 17 nařízení č. 259/93:

„1. Pokud se týká odpadů uvedených v příloze II, oznámí Komise přede dnem použitelnosti tohoto nařízení každé zemi, na kterou se nevztahuje usnesení OECD [rozhodnutí Rady Organizace pro hospodářskou spolupráci ze dne 30. března 1992 o kontrole přeshraničního pohybu odpadů určených k využití], seznam odpadů

v uvedené příloze a požádá o písemné potvrzení, že takové odpady nepodléhají v přijímající zemi kontrole a že tato země přijme odpady těchto skupin, které mají být přepraveny, aniž by přistoupila ke kontrolním postupům platným pro odpady uvedené v přílohách III nebo IV, nebo označí odpady, které by měly podléhat buď těmto kontrolním postupům, nebo postupu podle článku 15.

[...]

2. Pokud je vyvážen odpad uvedený v příloze II, musí být určen pro předání k využití do zařízení, které je provozováno podle platných vnitrostátních právních předpisů nebo má v přijímající zemi povolení k provozu. [...]

[...]

8. Pokud jsou odpady určené k využití uvedené v přílohách III a IV a odpady určené k využití, které dosud nebyly zařazeny do příloh II, III nebo IV, vyváženy do zemí nebo přes takové země, pro které neplatí rozhodnutí OECD:

— uplatní se obdobně článek 15 vyjma odstavce 3,

— mohou být vzneseny odůvodněné námitky pouze v souladu s čl. 7 odst. 4,

pokud není stanoveno jinak v dvoustranných nebo mnohostranných dohodách uzavřených v souladu s čl. 16 odst. 1 písm. b) a na základě kontrolního postupu buď podle odstavců 4, nebo 6 tohoto článku, nebo podle článku 15.“

- 6 Článek 15 nařízení č. 259/93 stanovuje postup použitelný v případě vývozu odpadů určených k odstranění. Tento postup zahrnuje zejména oznámení příslušnému orgánu pro tranzit.
- 7 Článek 26 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení stanoví:

„Jakákoli přeprava odpadu provedená:

- a) bez oznámení všem dotčeným příslušným orgánům podle ustanovení tohoto nařízení [...]

[...]

se považuje za nedovolenou přepravu.“

- 8 Nařízení Komise (ES) č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999, kterým se stanoví kontrolní postupy podle nařízení Rady (EHS) č. 259/93 pro přepravu některých druhů odpadů do některých zemí, na něž se nevztahuje rozhodnutí OECD C(92) 39 v konečném znění (Úř. věst. L 185, s. 1; Zvl. vyd. 15/04, s. 247), ve znění nařízení Komise (ES) č. 2118/2003 ze dne 2. prosince 2003 (Úř. věst. L 318, s. 5; Zvl. vyd. 15/07, s. 674), stanoví, jak vyplývá z jeho přílohy D, že přeprava odpadů uvedených pod kódy GA 120 740400, GC 020, jakož i v oddíle GH přílohy II nařízení č. 259/93,

je Čínou přijímána bez jakýchkoli kontrolních postupů stanovených tímto nařízením, ale prostřednictvím předchozí povinné kontroly ze strany China National Import and Export Commodities Inspection Corporation.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 9 Společnost Omni Metal Service, usazená ve Francii, je stíhána před Rechtbank te Rotterdam na základě čl. 10.60 prvního pododstavce zákona o správě životního prostředí (Wet milieubeheer), ve spojení s čl. 26 prvním pododstavcem nařízení č. 259/93.

- 10 Je jí vytýkáno, že tím, že kolem 15. března 2004 vyvezla ze Španělska přes Rotterdam do Číny 17 kontejnerů se zbytky z elektrických kabelů (tvořených měděným jádrem obalným pláštěm z PVC a dosahujících průměru až 15 cm) určenými ke zpracování pro jejich další použití, aniž by tuto přepravu oznámila příslušným orgánům, porušila nařízení č. 259/93.

- 11 Jelikož podle Openbaar Ministerie (státní zastupitelství) takový odpad tvoří nikoliv dráty nebo kabely určené k domácímu použití, ale zemní kabely velkého průměru určené k přepravě elektřiny, nepředstavuje tento odpad elektronický kovový šrot ve smyslu kódu GC 020 zeleného seznamu odpadů. Jelikož na tomto seznamu ani na seznamech uvedených v přílohách III nebo IV nařízení č. 259/93 není jako taková uvedena neoddělená kombinace mědi a PVC a jelikož k přepravě mělo dojít do státu, který není členem OECD, bylo nutné, jak vyplývá z článku 15 ve spojení s čl. 17 odst. 8 uvedeného nařízení, provést oznámení, zejména nizozemskému orgánu, jakožto tranzitnímu orgánu.

- 12 Openbaar Ministerie zastává názor, že je třeba provést takto navržený výklad s ohledem jednak na nezbytnost restriktivního výkladu kategorií odpadů, jejichž přeprava není upravena nařízením č. 259/93, a jednak na poznatky z rozsudku ze dne 25. června 1998, Beside a Besselsen (C-192/96, Recueil, s. I-4029, body 32 a 34).
- 13 Naproti tomu Omni Metal Service se domnívá, že zbytky, které jsou předmětem věci v původním řízení, spadají pod výše uvedený kód GC 020, jelikož jediné složení kabelů, a nikoliv jejich průměr nebo jejich původ, je rozhodující pro účely takové kvalifikace. Mimoto praxe běžná ve Španělsku, zemi odeslání, spočívá v případě kombinace různých odpadů uvedených na zeleném seznamu v tom, že jsou považovány za spadající do tohoto seznamu, a v důsledku toho je uplatněn s ním související postup. Politika Číny je obdobná, neboť se tento třetí stát, pokud jde o kombinaci mědi a PVC, omezuje na podrobení dovozu požadavku předchozí kontroly China National Import and Export Commodities Inspection Corporation ve státě odeslání.
- 14 Za těchto podmínek se Rechtbank te Rotterdam rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Mohou být odpady z kabelů, jako jsou odpady v projednávaném případě (částečně o průměru 15 cm), považovány za ‚elektronický kovový šrot, dráty atd.‘ ve smyslu kódu GC 020 zeleného seznamu?

- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku, může nebo musí být kombinace látek ze zeleného seznamu, která není jako taková v tomto seznamu uvedena, považována za látku ze zeleného seznamu, a může být přepravena za účelem využití, aniž by byl použit postup oznamování?

- 3) Je v tomto ohledu nezbytné, aby byly tyto odpady nabízeny nebo přepravovány odděleně?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 15 Úvodem je třeba připomenout, že rozhoduje-li Soudní dvůr v řízení o předběžné otázce, jeho úloha spočívá v tom, že vnitrostátnímu soudu objasní dosah pravidel Společenství, aby mu umožnil správné použití těchto pravidel na skutkové okolnosti, které byly tomuto soudu předloženy, a nikoliv v tom, že takové použití sám provede, a to tím spíše, že v tomto ohledu Soudní dvůr nutně nemá k dispozici všechny potřebné údaje.

- 16 Řízení o předběžné otázce upravené v článku 234 ES totiž zavádí úzkou spolupráci mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, založenou na rozdělení úloh mezi nimi a představuje nástroj, jehož prostřednictvím Soudní dvůr poskytuje

vnitrostátním soudům výklad práva Společenství, který je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, jež mají rozhodnout (rozsudek ze dne 7. listopadu 2002, Lohmann a Medi Bayreuth, C-260/00 až C-263/00, Recueil, s. I-10045, bod 27).

- 17 Naproti tomu Soudní dvůr není příslušný k rozhodování o skutkovém stavu v původním řízení nebo k použití pravidel práva Společenství, ke kterým poskytl výklad, na vnitrostátní opatření nebo situace, neboť tyto otázky náleží do výlučné pravomoci vnitrostátního soudu (viz zejména rozsudky ze dne 5. října 1999, Lirussi a Bizzaro, C-175/98 a C-177/98, Recueil, s. I-6881, bod 38, a ze dne 22. června 2000, Fornasar a další, C-318/98, Recueil, s. I-4785, bod 32).
- 18 Za těchto podmínek je třeba první otázku chápat tak, že jejím účelem je zjistit, zda musí být kód GC 020 ze zeleného seznamu odpadů vykládán tak, že pod něj spadají, a případně za jakých podmínek, dráty elektrických kabelů.
- 19 V tomto ohledu ze znění uvedeného kódu vyplývá, že odpadem, který pod něj spadá, je elektronický kovový šrot, jakož i demontované elektronické součástky vhodné k získání kovů. Jak zdůraznila nizozemská vláda, dráty jsou uvedeny pouze jako příklad takového elektronického kovového šrotu.

- 20 Z toho plyne, jak správně tvrdila uvedená vláda a Komise a na rozdíl od toho, co uplatňovala Omni Metal Service, že se kód GC 020 týká výlučně drátů pocházejících z elektronických zařízení. Naopak se tento kód nepoužije v případě jiných druhů drátů, zejména těch, které pocházejí z elektrických zařízení nebo celků, neboť kód GC 010 zeleného seznamu odpadů ostatně výslovně specifikuje ohledně odpadů pocházejících z takových celků, že pod tento kód spadají pouze tehdy, skládají-li se pouze z kovů nebo slitin.
- 21 Přestože popis kabelů, které jsou předmětem věci v původním řízení, předložený předkládajícím soudem by, jak se zdá, mohl napovídat, že se nejedná o dráty, které byly součástí elektronických zařízení, Omni Metal Service na jednání tvrdila, že tyto kabely nebyly v žádném případě určeny výhradně k podzemnímu přenosu elektřiny, jak tvrdí nizozemská vláda, ale skutečně pochází z takových elektronických zařízení.
- 22 Jak bylo připomenuto v bodech 15 až 17 rozsudku v projednávané věci, skutková zjištění, která je třeba v tomto ohledu učinit, však spadají do příslušnosti předkládajícího soudu.
- 23 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že kód GC 020 zeleného seznamu odpadů uvedeného v příloze II nařízení č. 259/93 musí být vykládán v tom smyslu, že dráty pod něj spadají pouze za podmínky, že pocházejí z elektronických zařízení.

Ke druhé a třetí otázce

- 24 Úvodem je třeba uvést, že se věc v původním řízení týká vývozu elektrických kabelů tvořených měděným jádrem pokrytým pláštěm z PVC, a nikoliv vývozu takových jader nebo plášťů, které byly nejprve od sebe odděleny.
- 25 Za těchto podmínek je třeba druhé a třetí otázky předkládajícího soudu rozumět tak, že se v podstatě týkají toho, zda musí být nařízení č. 259/93 vykládáno v tom smyslu, že režim přepravy zavedený na základě tohoto nařízení týkající se odpadů uvedených v zeleném seznamu odpadů se použije na takový druh smíšeného odpadu, který přestože není v tomto seznamu uveden, kombinuje dvě látky, které jsou obě v tomto seznamu uvedeny.
- 26 Podle nizozemské a portugalské vlády je třeba na tuto otázku odpovědět záporně. Omni Metal Service naproti tomu trvá na svém stanovisku, které předtím vylíčila před předkládajícím soudem a podle kterého musí takový smíšený odpad spadat do režimu použitelného na zelený seznam odpadů.
- 27 Komise pak tvrdí, že to, zda může být kombinace látek uvedených na zeleném seznamu odpadů přepravována bez předchozího oznámení, závisí na okolnostech každého jednotlivého případu. Podle ní je vynětí z oznamovací povinnosti přípustné zejména v případě přijetí dotčených odpadů přijímací zemí za účelem jejich využití, pokud jsou veškeré dotčené látky skutečně uvedeny v zeleném seznamu odpadů a nebrání-li tomu stupeň znečištění jednotlivých odpadů.

- 28 Naproti tomu z úvodní věty přílohy II nařízení č. 259/93 lze vyvodit, že podrobení režimu zeleného seznamu odpadů je vyloučeno pokaždé, když existuje zvýšené nebezpečí pro životní prostředí nebo nemožnost šetrně oddělit jednotlivé dotčené látky. Ve věci v původním řízení je Komise toho názoru, že oznámení bylo skutečně požadováno, jelikož PVC je v jistých případech pro životní prostředí nebezpečný.
- 29 Jak Soudní dvůr dříve uvedl, zejména ze šestého a devátého bodu odůvodnění nařízení č. 259/93 vyplývá, že systém dozoru nad přepravou odpadů mezi členskými státy a její kontroly zavedený uvedeným nařízením odpovídá nutnosti uchování, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a jeho účelem je umožnit příslušným orgánům přijmout všechna nezbytná opatření pro ochranu lidského zdraví a životního prostředí (viz rozsudek ze dne 28. června 1994, *Parlament v. Rada*, C-187/93, *Recueil*, s. I-2857, bod 18).
- 30 Jedenáctý a dvanáctý bod odůvodnění nařízení č. 259/93 potvrzují, že účelem kontroly a dozoru zavedených tímto nařízením je ochrana životního prostředí nejen uvnitř Společenství, ale rovněž ve třetích zemích, do kterých jsou z něho odpady vyváženy.
- 31 Pokud jde o skutečnost, že přeprava odpadů určených k využití a uvedených v zeleném seznamu odpadů je prostřednictvím výjimky obecně vyloučena z kontrolních postupů zavedených nařízením č. 259/93 na základě jeho čl. 1 odst. 3 písm. a), lze ji vysvětlit, jak zdůrazňuje čtrnáctý bod odůvodnění uvedeného nařízení, okolností, že takové odpady, jsou-li v přijímající zemi správně využívány, nepředstavují běžné nebezpečí pro životní prostředí. Z tohoto upřesnění vyplývá, že zapsání některého druhu odpadu do tohoto seznamu a jeho následné vynětí z režimu

kontroly a dozoru zavedeného nařízením č. 259/93 je výsledkem předchozího přezkumu, po jehož skončení byla konstatována taková neexistence nebezpečí.

- 32 S ohledem na výše uvedené je namístě mít za to, že volnější režim použitelný na odpady uvedené v tomto zeleném seznamu odpadů, a sice jejich vynětí z převážné většiny postupů souvisejících s kontrolou a dozorem zavedených nařízením č. 259/93, nemůže být v zásadě rozšířen na odpady, které v tomto seznamu nejsou uvedeny.
- 33 Zejména nemůže být automatickým důsledkem okolnosti, že se odpad skládá ze dvou složek, které, posuzovány samostatně, mohou představovat odpad uvedený v zeleném seznamu odpadů, to, že takový smíšený odpad spadá do tohoto seznamu. Podmínky, za kterých může probíhat zpracování odpadů, a případné nebezpečí pro životní prostředí související s nakládáním s nimi, totiž nejsou nezbytně totožné tehdy, je-li dotčený odpad smíšeným celkem tvořeným více složkami nebo představuje-li každá z uvedených složek odlišný odpad.
- 34 V tomto ohledu je třeba ostatně uvést, že Soudní dvůr rozhodl, že směs odpadů spadajících do zeleného seznamu odpadů by mohla náležet do skupiny „AD 160 Komunální odpad“ ve smyslu žlutého seznamu nařízení č. 259/93, přičemž doplnil, že pouze oddělený sběr nebo správné třídění uvedených odpadů jim může umožnit, aby spadaly do zeleného seznamu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Beside a Besselsen, body 30 a 31).
- 35 *A fortiori*, samostatný odpad, který je výsledkem trvalé kombinace, a nikoliv pouhého náhodného smíšení, dvou hlavních látek uvedených v zeleném seznamu, nemůže do uvedeného seznamu spadat, ledaže by v něm byl výslovně uveden.

- 36 Co se týče přístupu navrhovaného Komisí, nelze s ním souhlasit.
- 37 Zprvė tento přístup není slučitelný s cíli sledovanými nařízením č. 259/93, jelikož jeho cílem je, jak bylo uvedeno v bodech 28 až 33 rozsudku v projednávané věci, vyjmout přepravu určitého druhu odpadu z mechanismu kontroly a dozoru, který toto nařízení zavádí, toliko prostřednictvím zápisu tohoto druhu odpadu do zeleného seznamu odpadů po předchozím přezkumu týkajícím se nebezpečí pro životní prostředí spojené se zpracováním uvedeného odpadu a nakládáním s ním.
- 38 Zadruhé, jak správně zdůraznila nizozemská vláda, přístup případ od případu, tak jak ho navrhuje Komise, by mohl vyvolat právní nejistotu jak mezi hospodářskými subjekty, které by v první řadě musely v tomto ohledu přijímat rozhodnutí a nést s tím spojená rizika, tak mezi příslušnými orgány členských států.
- 39 S ohledem na tyto nejistoty, které s sebou nese, by takový přístup mohl rovněž poškozovat cíl zákonodárce Společenství, který tím, že pro právní úpravu v oblasti přepravy odpadů použil formu nařízení, specificky zamýšlel zajistit současné a shodné uplatňování tohoto právního předpisu ve všech členských státech, jelikož taková harmonizace se týká nejen hmotněprávních podmínek, za kterých může být tato přeprava uskutečněna, ale rovněž postupu, který je na ni použitelný (rozsudek ze dne 13. prosince 2001, DaimlerChrysler, C-324/99, Recueil, s. I-9897, body 34 a 67).
- 40 Zatřetí, teze takto hájená Komisí nenalézá oporu ve znění nařízení č. 259/93. Zejména a na rozdíl od tvrzení Komise, nemůže úvodní věta přílohy II nařízení

č. 259/93 odůvodňovat závěr, podle kterého se na odpad kombinující dvě látky uvedené v zeleném seznamu musí použít režim stanovený pro odpady uvedené v tomto seznamu, pokud z toho nevyplývá zvýšené nebezpečí pro životní prostředí nebo nemožnost šetrně oddělit jednotlivé dotčené látky.

- 41 Nelze totiž jednoduše postavit na roveň případ uvedený v této úvodní větě, který se týká situace, kdy je daný odpad „znečištěn“ „jinou“ látkou, a případ, kdy odpad obsahuje dvě látky, které obě tvoří jeho základní nedílné složky.
- 42 S ohledem na veškeré výše uvedené úvahy je namístě na druhou a třetí otázku odpovědět tak, že nařízení č. 259/93 musí být vykládáno v tom smyslu, že důsledkem okolností, že smíšený odpad kombinuje dvě látky, které jsou obě uvedeny v zeleném seznamu v příloze II tohoto nařízení, nemůže být to, že se režim založený podle uvedeného nařízení týkající se odpadů uvedených v tomto seznamu použije na uvedený smíšený odpad.

K nákladům řízení

- 43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Kód GC 020 zeleného seznamu odpadů uvedeného v příloze II nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na dráty pouze za podmínky, že pocházejí z elektronických zařízení.**

- 2) **Nařízení č. 259/93, ve znění nařízení č. 2557/2001, musí být vykládáno v tom smyslu, že důsledkem okolností, že smíšený odpad kombinuje dvě látky, které jsou obě uvedeny v zeleném seznamu v příloze II tohoto nařízení, nemůže být to, že se režim založený podle uvedeného nařízení týkající se odpadů uvedených v tomto seznamu použije na uvedený smíšený odpad.**

Podpisy.